

Milujem ťa, nech sa deje čokoľvek

Petr Šabata

Peter Žaloudek je katolícky kňaz, ktorý sa oženil a prišiel tak o možnosť pôsobiť ako kňaz. Narodil sa vo Varíne pri Žiline v roku 1958, po gymnáziu začal študovať v Bratislave teológiu, v roku 1979 ho však z fakulty na odporúčenie ŠtB vyhodili. Pracoval ako rádiologický laborant v Onkologickom ústave v Bratislave a v roku 1983 emigroval do Viedne. V Ríme potom doštudoval teológiu, špecializáciu františkánska spiritualita a tri roky pôsobil vo Viedni v ráde kapucínov. V 33 rokoch sa zamiloval a oženil sa. Teraz pracuje vo Viedni na onkologickej klinike.

Ako sa stane kňazovi, že spácha smrteľný hriech tým, že poruší celibát, a musí opustiť aj kňazskú službu?

V tridsiatich dvoch rokoch som sa zamiloval. To vari nie je možné, že práve tebe sa toto muselo prihodiť, hovoril som si vtedy. Ja som totiž chcel byť kňazom od malička, považoval som to za dôležité a posvätné poslanie svojho života. Medzi kňazstvom a manželstvom som sa vtedy rozhodoval rok. Odišiel som na duchovné cvičenia k jezuitom do Nemecka. V tichu a na meditáciách malo padnúť rozhodnutie, a aj padlo. Prežil som tam ťažko opísateľnú chvíľu, dodnes si myslím, že je to niečo medzi mnou a Bohom, ktorý akoby ma vyzval: choď svojou cestou, nič sa neboj, ja ťa neodsudzujem. Tak som sa vrátil do Viedne a povedal predstavenému, že končím.

Môžete nejako opísať to medzi vami a Bohom?

Pri jednej z meditácií som veľmi hlboko a živo prežil prítomnosť Božiu. Ten "môj" zážitok opisujem sám pre seba - pretože o ňom s nikým nehovorím - ako stretnutie so slnkom. Predstavte si, ako ráno vychádza slnko. Spočiatku vidíte iba červené svetlo, ktoré je čoraz intenzívnejšie, až naraz zažiarí kúsoček slnka, ktorý sa zväčšuje. Po chvíli už sa nemôžete dívať priamo do slnka, pretože žiara je príliš silná, boleli by vás oči. Niečo podobné som prežíval pri tej meditácii, ale s jedným veľkým rozdielom: žiara bola väčšia a väčšia, blížila sa ku mne, ale mohol som sa na ňu bez problémov pozerieť. Uvedomil som si to, začudoval sa, a hľadel som do tej krásy ďalej. Zo slnka vyžarovalo úžasné teplo a ťažko opísateľná príjemná atmosféra, bolo mi veľmi, veľmi dobre. Naraz, bez toho, že by niekto niečo vyslovil, som začul: ja ťa milujem, nech sa deje čokoľvek... Keď som po nejakom čase precitol do reality, vedel som, že mám odísť z kňazstva, oženiť sa, a bol som vnútorne úplne spokojný. Všetko napätie bolo preč.

Ako na vaše rozhodnutie reagovali ľudia okolo vás?

Niektorí ma pochopili, aj ten jezuita, ktorý viedol moje duchovné cvičenia v Nemecku a mal so mnou problém nejako vyriešiť, mi nakoniec povedal: odíď z kláštora, ožeň sa a nehľadaj na to, čo kto hovorí. Opustilo ma množstvo ľudí, ktorí si ma vážili len ako katolíckeho kňaza.

Prečo myslíte, že vás opustili?

Raz k nám prišla naša dobrá známa. Zazvonila, ja som otvoril. Usmiala sa a pýtala sa, či môže ísť ďalej. Povedal som: Prosím. Vošla dnu, ja som zavrel dvere, prišla moja manželka. A tá osoba naraz vraví: Prišla som sa pozrieť, aký svinský život tu vediete. Neveril som vlastným ušiam a stále som si hovoril, že azda žartuje. A ona znova: Áno, dobre si počul: aký svinský život tu vediete. Moja žena stála a nevravela nič. Teraz už som to konečne pochopil, otvoril som dvere a prísny tónom som povedal: Nehnevaj sa, tu je východ. Bolo to po prvý raz v mojom živote, čo som niekoho vyhodil z domu, a neľutujem to.

Ako ste znášali také prejavy?

Drvivá väčšina z tých, čo na mňa zanevreli, by vlastne nemala byť hodna toho, aby som sa nad tým trápil. Zanevreli na mňa vlastne preto, že som v ich mysliach veľkým hriešnikom a oni ma chcú vytristať.

Nikdy ste svoje rozhodnutie neľutovali?

Že by som ľutoval, to sa nedá povedať. Skôr prežívam istú nostalgiu. Myslel som, že mi bude chýbať rituál, ale nechýba. Cnie sa mi po spovednici. Na jednej strane sme chodili spovedať s ťažkým srdcom, čo ja tu môžem, hovoril som si, keď sa mi ľudia zverovali s ťažkými problémami, ktoré ich trápili povedzme päťdesiat rokov - ak vykonali niečo povedzme počas vojny. Na druhej strane je spovednica miestom milosti, kde som videl, ako sa vo chvíli rozhršenia menia ľudské srdcia. To je niečo krásne. Ale nakoniec som vd'ačný, že som sa rozhodol pre manželstvo. Mám veľmi tolerantnú manželku, stretol som sa s mnohými ľuďmi, ktorých by som ako kňaz nikdy nestretol - napríklad v nemocnici, kde pracujem. Upevnil sa môj vnútorný vzťah k Bohu, a to mi dáva silu. Je obrovský omyl myslieť si, že jedine prostredníctvom katolíckej cirkvi môže byť človek dobrý a slúžiť Bohu. Kňazské povolanie je od Boha, nie od cirkvi. A ak niekto také povolanie má, zároveň však vie, že celibát nie je jeho cesta, mal by dostať šancu. Nie som za zrušenie celibátu, ale myslím, že je najvyšší čas na jeho zdobrovoľnenie.

Nie je tu celibát predovšetkým preto, aby sa kňaz mohol venovať službe Bohu bez ďalšieho rozptyľovania?

Celibát nie je vyslovene Kristov príkaz, je to príkaz cirkevný. Som presvedčený, že bol zavedený z dôvodov materiálnych - aby majetok kňazov nededili ich manželky alebo deti, ale aby pripadol cirkvi. Myslím, že kňazská služba sa dá s manželstvom zladať, ak sú manželské vzťahy tolerantné, ak si partneri dávajú navzájom šancu žiť svoje poslanie, ktoré má každý človek dané od Boha. Dokonca sú chvíle, keď kňazovi dodržiavajúcemu celibát chýbajú životné skúsenosti, to keď mu ľudia v spovednici zverujú manželské problémy. Manželstvo je krásny, ale krehký zväzok, do ktorého treba neustále investovať. Dlhé žiť v takom partnerstve je veľké umenie. Poznám život v kláštore a hovorím, že manželstvo je väčšia, krajšia a ťažšia rehoľa než rehoľa skutočná. Je to neustále dávanie sa, partneri si musia vychádzať v ústrety, nechávať rásť toho druhého, pomáhať mu niesť jeho kríž, akceptovať ho s jeho problémami, názormi, chorobami. To je väčšia rehoľa, než keď sa mních zavrie do svojej cely a povie si, nech si každý robí, čo chce.

Pracujete na modernej onkologickej klinike vo Viedni ako rádiologický laborant. Stretávate sa teda s vážne chorými ľuďmi, s utrpením, to vás pritahuje?

Keď som odišiel z kláštora a oženil sa, musel som sa nejako živiť. Vyskočení kňazi nemajú mnoho šancí, povedal by som, že sú predovšetkým v strednej Európe trochu diskriminovaní, nemohol som vo Viedni pracovať ako pastorálny asistent ani učiť náboženstvo. Takže som si doplnil vzdelanie z Bratislavy z počiatku osemdesiatych rokov a nastúpil na onkologickú kliniku ako rádiologický laborant. Máme výborné vybavenie, ktoré fascinuje študentov, keď k nám prídu na prax. Ale ja im hovorím: technika je skvelá, ale ožarovanie je hlavne práca s ľuďmi, načúvanie. Tí ľudia k nám prichádzajú v zlom fyzickom i psychickom stave, bilancujú svoj život a potrebujú niekoho, kto by im načúval. Často sa medzi nami spontánne vyvinie vzťah, v ktorom si pripadá ako kňaz.

Deník PRAVDA (Pondelok 26. novembra 2001)